

MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE, de 14 April 1950

—
AFDELING
No. —

[7522]

Men wordt verzocht bij de aanhaling van deze brief dagtekening, nummer en afdeling nauwkeurig te vermelden

*aanhand
als mijn copie*

Waarde
Hooggeachte Heer Hatta,

Na lange aarzeling kom ik ertoe ^{te} persoonlijk te schrijven over een onderwerp, dat zich niet leent voor een behandeling langs de officiële weg in of buiten het kader van de overeenkomsten, die de betrekkingen tussen onze beide Regeringen regelen.

Ik bedoel de arrestatie van Sultan Hamid. Ik kom hiertoe op grond van de omstandigheid, dat ik het voorrecht heb gehad te mogen optreden als Voorzitter van de Ronde Tafel Conferentie in Den Haag, waarbij de Republikeinse Delegatie door ~~U~~ ^Uzelf en de Federalistische Delegatie door Sultan Hamid werd geleid.

Drie maanden lang hebben de Hoofden van de Delegaties regelmatig met elkander in het grootste vertrouwen van gedachten gewisseld en gezamenlijk de moeilijkheden, die niet gering waren, tot oplossing gebracht. Daaruit zijn banden van vertrouwen en persoonlijke vriendschap gegroeid, die mij het beste deden hopen.

De mantelresolutie en bijbehorende documenten, die de bereikte overeenstemming hebben bevestigd, dragen dan ook de handtekeningen van ~~U~~ ^Uzelf en Hamid, die tezamen konden geacht worden representatief te zijn voor hetgeen door alle Indonesiers werd gedacht. Internationaal zijn van Maarseveen, Hamid en ~~U~~ ^Uzelf de namen, welke verbonden zijn aan de soevereiniteitsoverdracht.

De omstandigheid, dat het ~~nodig~~ ^{er toe gekomen is} ~~nodig~~ ^{is} geworden nog geen vier maanden na de overdracht der soevereiniteit, dat de ene Indonesische ondertekenaar opdracht geeft de ander in hechtenis te nemen, heeft mij smartelijk getroffen.

Zijner Excellentie de Minister-President
der Verenigde Staten van Indonesië.

- Ik -

MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE, de 19.....

—
AFDELING

No.
—

Men wordt verzocht bij de aanhaling van
deze brief dagtekening, nummer
en afdeling nauwkeurig te vermelden

Ik wil voorop stellen, dat ik daarbij de vraag van de schuld van Sultan Hamid, ^{aan} ~~voor~~ hetgeen hem ~~door Uw~~ ~~Regering~~ wordt ten laste gelegd, ~~geheel~~ buiten beschouwing laat, ~~aangezien ik~~

Wel denk ik zeer bepaald aan de grote schade, die deze maatregel in de internationale gemeenschap, waarin Nederland en Indonesië als Uniegenoten optreden, heeft aangericht, omdat daaruit zo duidelijk blijkt, dat in de Indonesische Regering spanningen bestaan, die hebben geleid tot maatregelen, welke in een democratisch staatsbestel nauwelijks denkbaar zijn. Deze ~~slechte~~ indruk zou nog worden versterkt als de gevangenneming van de Sultan zou worden gevolgd door maatregelen van blijvende aard.

Ik ben ervan overtuigd, dat een gebaar van grootmoedigheid, op grond van de onmiskenbare verdiensten in het verleden van de Sultan, voor de Indonesische zaak internationaal de best mogelijke indruk zal maken, vooral wanneer daarbij mede in het oog wordt gehouden zijn positie als Sultan van Pontianak en vertrouwensman van belangrijke groeperingen in Indonsië.

Over de wijzen, waarop dit kan worden bereikt, zou ik mij thans niet willen uitlaten. ~~Regeringen in democratische landen, die ernstige moeilijkheden ondervinden tengevolge van agitatie of optreden van een harer leden, gebruiken verschillende middelen om deze kwalen te verhelpen.~~

Wel meen ik te mogen ~~kunnen~~ stellen, dat internationaal gesproken het in ~~het helst van de~~ ~~macht omsingelen~~ van de verblijfplaats van een lid van een Regering en de opsluiting ^{zover mij bekend} ~~zonder enigerlei~~ contact met familie of een rechtsgeleerde raadsman, ^{aanvaard vrijwel} ~~practisch~~ ~~zonder precedent~~ is.

- Een -

MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE, de 19.....

—
AFDELING
No. —

Men wordt verzocht bij de aanhaling van
deze brief dagtekening, nummer
en afdeling nauwkeurig te vermelden

In het algemeen is houvens de wijze, waarop, ondanks de
resultaten, ~~wordt~~ verborgen op ~~het~~ inter-Indoneesisch
gesprek, ~~de federalisten~~, en de Rode Tafel Conferentie, de federalisten
worden behandeld, wel zeer zorgwekkend.

Een voortduren van deze toestand ^{zou m.i.} kan slechts blij-
vende schade toebrengen aan het prestige van de Indone-
sische Regering als verantwoordelijke leiding van een
democratisch georganiseerde staat.

Ik meen ~~je~~ genoeg te kennen om te weten, dat Gij
het bovenstaande zult willen opvatten in de geest, waar-
in het geschreven is

Met vriendelijke groeten

Ik heb moeilijk de situatie wordt door de Nederlandse
Regering, die bij de verdediging van de soevereiniteitsoverdracht
getuigd heeft van haar vertrouwen in de goede
samenwerking tussen Republikeinse en Federalisten,
behoef ik nauwelijks te zeggen.